

Rīgā

19.07.2012. Nr. 6-19/2734
Uz 15.06.2012. Nr.2012-v-2

Biedrībai „Our Fire”
biedriba@ourfire.org

Informācijai: **Saeimas Izglītības, kultūras un zinātnes komisijai**
Saeimas Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisijai

Par Autortiesību likuma grozījumiem

Kultūras ministrija ir izvērtējusi Jūsu 2012.gada 15.jūnija vēstuli Nr.2012-v-2 ar priekšlikumiem Autortiesību likuma grozījumiem. Savas kompetences ietvaros sniedzam turpmāk norādīto atbildi.

Informējam, ka 2011.gada 31.martā ar kultūras ministra rīkojumu Nr.6-1-92 tika izveidota darba grupa Autortiesību likuma izvērtēšanai un nepieciešamo grozījumu izstrādei. Minētās darba grupas uzdevums ir izvērtēt Autortiesību likuma normas un nepieciešamības gadījumā izstrādāt grozījumus, pamatojoties uz darba grupas locekļu priekšlikumiem. Darba grupā ir iekļauti autortiesību un blakustiesību īpašnieku pārstāvji, autortiesību darbu un blakustiesību objektu izmantotāju pārstāvji, valsts institūciju pārstāvji, kā arī akadēmiskās vides speciālisti. Darba grupas sanāksmju darba kārtība tiek noteikta, darba grupas locekļiem vienojoties, vai pēc Kultūras ministrijas iniciatīvas, ņemot vērā konkrētā Autortiesību regulējuma problēmjaudātājuma aktualitāti.

Minētās darba grupas 2012.gada 21.jūnija sanāksmē, cita starpā, tika izvērtēts jautājums, kā uzlabot autoru iespējas administrēt savas tiesības individuāli, veicot attiecīgas izmaiņas Autortiesību likumā. Sanāksmes laikā Kultūras ministrija apņēmas sagatavot šī jautājuma iespējamo risinājumu priekšlikumus izskatīšanai darba grupā.

Vēršam uzmanību, ka attiecībā uz tiem gadījumiem, kad autortiesību un blakustiesību subjektu mantiskās tiesības atbilstoši Autortiesību likuma 63.panta piektajā daļai ir administrējamas tikai kolektīvi, ņemams vērā, ka minētajos gadījumos tiesību individuālā administrēšana praksē ir apgrūtināta. Piemēram, lai izmantotu mūzikas darbus publiskajā izpildījumā, darbu izmantotājiem būtu jāsaņem atļaujas no visiem attiecīgo darbu autoriem, kā arī jāsamaksā atlīdzība visiem blakustiesību subjektiem, kuri nebūtu atteikušies no savām tiesībām saņemt atlīdzību. Tas nozīmē, ka attiecīgajam darbu izmantotājam būtu jānoskaidro katra attiecīgā tiesību subjekta kontaktinformācija, jāsažinās ar viņu

un jāsaņem attiecīgā atļauja (licence) vai jānoslēdz licences līgums.

Radošās kopienas (*Creative Commons*) licences minētās grūtības mazina tikai daļēji, jo ar tām licencētais darbu repertuārs ne vienmēr atbildīs darbu izmantotāju vajadzībām. Interneta izmantošana arī nemazina administratīvo slogu, kas saistīts ar autortiesību un blakustiesību individuālu administrēšanu, neiesaistot kolektīvā pārvaldījuma organizācijas. Kultūras ministrija ir saņēmusi sūdzības no darbu izmantotājiem par nepieciešamību slēgt līgumus ar divām kolektīvā pārvaldījuma organizācijām. Individuālās tiesību administrēšanas gadījumā attiecīgo līgumu skaits varētu būtiski pieaugt.

Vienlaikus informējam, ka Radošās kopienas licenču izmantošanas prakse ārvalstīs ir viens no Kultūras ministrijas īstenotās izpētes jautājumiem. Izstrādājot grozījumus Autortiesību likumā, Kultūras ministrija vērtē arī Radošās kopienas pārstāvniecību un kolektīvā pārvaldījuma organizāciju sadarbības piemērus ārvalstīs (sk. http://wiki.creativecommons.org/Collecting_Society_Projects).

Vēršam Jūsu uzmanību, ka saskaņā ar Autortiesību likuma 6.panta pirmo punktu autortiesības neaizsargā normatīvos un administratīvos aktus, citus valsts un pašvaldību iestāžu izdotus dokumentus un tiesas nolēmumus (likumus, tiesu spriedumus, lēmumus un citus oficiālus dokumentus), kā arī šo tekstu oficiālos tulkojumus un oficiālās konsolidētās versijas. Minētais regulējums nodrošina sabiedrībai valsts iestāžu izstrādātu dokumentu plašāku pieejamību, nekā tas būtu īstenojams ar Radošās kopienas licencēm.

Izvērtējot Jūsu vēstulē norādīto, ka Radošās kopienas licences nekādi neierobežotu un neaizskartu pašreizējās autoru tiesības izmantot kolektīvā pārvaldījuma organizāciju starpniecību, bet tikai sniegtu autoriem papildu tiesības un iespējas lemt par savu autortiesību realizēšanu un darbu izmantošanu, vēršam uzmanību, ka obligātā kolektīvā pārvaldījuma sašaurināšana varētu palielināt kolektīvā pārvaldījuma organizāciju kopējās administrēšanas izmaksas (piemēram, lai nodrošinātu publiskā izpildījuma veicēju papildu kontroli), kuras tiek segtas no autoriem un blakustiesību subjektiem iekasētās atlīdzības.

Tāpat ņemams vērā, ka atsevišķiem autoriem un blakustiesību subjektiem pretstatā mantisko tiesību kolektīvā pārvaldījuma organizācijām parasti ir ievērojami mazāka tirgus vara, kas var radīt minēto tiesību subjektu tiesisko interešu nesamērīgu ierobežojumu, tiem vienojoties par autoratlīdzības lielumu ar darbu izmantotājiem, kuriem piemīt liela tirgus vara.

Papildus iepriekšminētajam, lai nodrošinātu Radošās kopienas licenču izmantošanu, nepieciešams rast visām ieinteresētajām personām pieņemamu risinājumu situācijai, kad tikai daļa no līdzautoriem vai viena darba vairākiem izpildītājiem ir piekrituši attiecīgā darba vai blakustiesību objekta izmantošanai saskaņā ar Radošās kopienas licenču noteikumiem. Tāpat jāvērtē iespējas mazināt riskus, kas pastāv attiecībā uz autoru un blakustiesību subjektu tiesībām atsaukt iepriekš izsniegto Radošās kopienas licenci.

Vienlaikus informējam, ka Jūsu vēstulē norādītie apsvērumi un piedāvātie

Autortiesību likuma grozījumi tiks ņemti vērā turpmākajā Autortiesību likuma grozījumu sagatavošanas procesā.

Valsts sekretārs

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'G. Puķītis', written in a cursive style.

G.Puķītis

Gulbis 67330211